

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ
КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ, ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ ФАРМАЦІЄЮ

**ПІДГОТОВКА СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ
В РАМКАХ КОНЦЕПЦІЇ
«НАВЧАННЯ ПРОТЯГОМ ЖИТТЯ
(LIFE LONG LEARNING)»:
НАУКА, ОСВІТА, ПРАКТИКА**

**МАТЕРІАЛИ ІV НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ, ЯКА ПРИСВЯЧЕНА
ПАМ'ЯТІ ПРОФ. ТОЛОЧКО ВАЛЕНТИНА МИХАЙЛОВИЧА**

21 листопада 2025 року

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У ФАРМАЦІЇ: МОТИВИ І НАПРЯМИ

Кузнєцова В. Ю., Артюх Т. О., Братішко Ю. С.

Кафедра організації, економіки та управління фармацією

Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації

Національного фармацевтичного університету

м. Харків, Україна

uef-ipksf@nuph.edu.ua

Вступ. Повномасштабне вторгнення, запроваджений правовий режим воєнного стану в Україні концептуально змінили філософію життя населення України та філософію функціонування вітчизняних фармацевтичних підприємств (ФП) і організацій. Дуже сильно змінилися пріоритети і цінності. Суттєві зміни відбулися і у фармації, яка на сьогодні поряд із низку дуже масштабних проблем логістичного, фінансового, матеріально-технічного характеру, намагається подолати проблему кадрового голоду з одночасними суттєвими проявами професійного вигоряння наявного фармперсоналу та суттєвим зниженням стейкхолдерської взаємодії між працівником і ФП.

Метою дослідження було визначення пріоритетних напрямів та сучасних мотивів здійснення ФП соціально відповідальної діяльності (СВД).

Методи дослідження: спостереження, контент-аналіз, синтез і аналіз.

Результати дослідження. Персонал і діяльність ФП і організацій, спрямованих на персонал, є значною частиною СВД. Але сьогодні значно скоротилось висвітлення результатів СВД вітчизняних ФП і організацій. Враховуючи, що сьогодні рейтингування ФП за рівнем соціальної відповідальності (СВ) є ефективним інструментом підвищення репутації та довіри до суб'єктів фармацевтичного ринку, цей інструмент використовується занадто скромно. Позитивним лишається, що продовжує проводити дослідження «Репутаційні АКТИВісти», створюючи галузеві номінації Рейтингу якості управління корпоративною репутацією «Репутаційні АКТИВісти», який є способом відзначити досягнення компаній, які досягли

істотних результатів на ринку. Сьогодні СВ є однією з важливих важелів укріплення позитивної ділової репутації. Але сьогодні можна спостерігати у вітчизняних ФП відсутність систематичного висвітлення власної СВД, і, як наслідок, нестабільність присутності у рейтингових таблицях. Щодо аптек, аптечних мереж, то цілком закономірним є зміцнення рейтингових позицій найбільших аптечних мереж України, які збільшуючи масштаби власної діяльності, і які більш системно почали приділяти увагу саме питання висвітлення СВД. Під час війни змінилися і мотиви до СВ. Вітчизняні ФП і організації в цілому наслідують досвід закордонних компаній-лідерів, але існує і певна специфіка у визначенні мотивів СВД, особливо під час діючого правового режиму воєнного стану в Україні. Проведені нами дослідження впродовж 2023-2024 років шляхом опитування експертів галузі дали можливість окреслити коло стимулюючих до СВД факторів. По-перше, вітчизняні ФП і організації достатньо прагматично ставляться до питань формування цілісної системи СВ: соціально відповідальні проєкти здебільшого є короткостроковими і низькобюджетними через невпевненість керівництва у достатній фінансово-економічній ефективності таких проєктів. Експертами, посиляючись на те, що СВ «не на часі», зазначається її низька пріоритетність під час війни, що відкидає еволюцію СВ у фармації на роки назад. Експерти знов повернулися на вихідні позиції, як і п'ятнадцять років тому, коли прослідковувалась однобічність у визначенні стейкхолдерів СВ, знов найуразливішим залишився персонал. Простежується спроба організацій замінити професійну роботу менеджерів із СВ на PR-менеджерів і комунікаційників, хоча їх робота полягає у зовсім іншому і не може ототожнюватися. На сьогодні основним, на думку експертів, мотивом здійснення СВД є утримання зв'язків із закордонними партнерами, а загальна вмотивованість до СВД вражає низька.

Висновки. Розвиток СВ і впровадження механізму регулювання СВФБ мають суттєві зиски для ФП у вигляді зростання їх конкурентоспроможності, зростання рівня їх інвестиційної привабливості, підвищення лояльності персоналу та бізнес партнерів тощо.